

## Lausunto Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategialuonnoksesta 2026–2035

Kh 03.11.2025  
340/00.04.02/2025

Valmistelija

vapaa-aikasihteeri Anssi Kuusela, hallintojohtaja Maria Ahvenniemi

Etelä-Pohjanmaan uusi kulttuuristrategia on valmistumassa ja Etelä-Pohjanmaan liitto pyytää 22.10.2025 kirjatulla lausuntopyynnöllä kuntia antamaan lausuntonsa kulttuuristrategialuonnoksesta "Lakeuden leveältä kulttuuria – Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategia 2026–2035".

Strategia kokoaa maakunnan yhteisen tahtotilan kulttuurin kehittämiseksi tulevalle strategiakaudelle. Kulttuuristrategiaa on valmisteltu syksystä 2024 alkaen laajassa yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Työ on edennyt osallistavasti, ja valmisteluun on sisältynyt kolme kaikille avointa kulttuurikaffi-tilaisuutta sekä useita kohdennettuja tapaamisia eri sidosryhmien kanssa. Valmistelun tuloksena on syntynyt strategialuonnos, joka kokoaa yhteen yli kahdensadan osallistujan näkemyksiä ja oivalluksia Etelä-Pohjanmaan kulttuurin nykytilasta, tulevaisuudesta ja kehittämisen painopisteistä.

Kulttuuristrategialuonnos on luettavissa Etelä-Pohjanmaan liiton verkkosivuilla osoitteessa <https://epliitto.fi/kulttuuristrategia/>.

Etelä-Pohjanmaan liitto pyytää osoittamaan lausunnon osoitteeseen [kirjaamo@etela-pohjanmaa.fi](mailto:kirjaamo@etela-pohjanmaa.fi) 28.11.2025 mennessä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Sami Alasara

Päätösehdotus

Kunnanjohtaja esittää kunnanhallitukselle, että se esittää lausuntonaan seuraavaa:

"Uuden kulttuuristrategian tavoitteena on vahvistaa maakunnan kulttuurin elinvoimaisuutta, saavutettavuutta ja kestävää kehitystä. Lappajärven kunnalle kulttuuri ja kulttuuriperintö ovat merkittävä osa paikallista identiteettiä ja elinvoimaa. Kunta sijaitsee Euroopan suurimman kraatterijärven Lappajärven rannalla. Lappajärven kunnalle matkailu ja kulttuuri muodostavat yhden elinvoiman merkittävän osatekijän. Lappajärveläiset yritykset ja yhdistykset tarjoavat monipuolisia majoitus- ja ohjelmapalveluja, jotka houkuttelevat kävijöitä sekä lisäävät palveluita myös suurelle määrälle vapaa-ajan asukkaita ympäri vuoden. Nykälänniemi on Lappajärven tunnetuimpia käyntikohteita, pitäen sisällään majoituspalveluita (Kivitippu Resort), yksityisiä elämyspalveluita (Lappajärven Kesäteatteri, Halkosaaren viihdekeskus, Terrace Kirppu), liikuntapalveluita (Järvisoutu Golf). Yhdessä palveluiden rinnalla Kraatterijärvi UNESCO Global Geopark muodostaa kokonaisuuden, jossa yhdistyvät luonto, kulttuuri ja hyvinvointi. Geoparkin toiminta yhdistää luontoa, kulttuuria ja elinkeinoja sekä tarjoaa laajoja mahdollisuuksia alueen kulttuurimatkailun ja elämystalouden kehittämiseen. Vahva kulttuuriperintö ja -identiteetti, tapahtumat, laadukkaat vapaa-ajan palvelut ja luontomatkailu vahvistavat yhdessä Lappajärven vetovoimaa ja tekevät siitä hyvän kunnan asua ja elää sekä matkailla ainutlaatuisessa kulttuuri- ja matkailukohteessa Etelä-Pohjanmaalla.

Lausunnossaan Lappajärven kunta painottaa erityisesti seuraavia näkökulmia:

1. Kulttuuriperintö ja Kraatterijärvi Geopark:

Etelä-Pohjanmaalla on kaksi UNESCO Global Geoparkia, Kraatterijärvi ja Lauhavuori-Hämeen kangas. Lappajärven kunta pitää tärkeänä, että Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategiassa tunnistetaan geoparkien ja muun alueellisen kulttuuriperinnön merkitys osana maakunnan identiteettiä ja vetovoimaa. Geopark- ja kulttuuriperintötoiminnalle tulisi varmistaa pysyvä asema alueellisissa ja kansallisissa rahoitusmekanismeissa. Tämä tarkoittaa, että rahoitus jatkuisi pitkäjänteisesti osana aluekehittämisen, ELY-keskuksen, EU:n ja Leader-ohjelmien instrumentteja. Ennakoitava rahoitus mahdollistaa kulttuuriperintöön ja luonnonympäristöön perustuvan elinvoiman kehittämisen kestäväällä tavalla.

2. Kulttuurimatkailu ja elämystalous:

Kulttuurimatkailu on Lappajärven elinvoiman kannalta kehittyvä toimiala. Kunnassa toimii monipuolista majoitus- ja ohjelmapalvelutoimintaa, jotka yhdistävät luonto-, kulttuuri- ja hyvinvointipalveluita. Kunta esittää, että kulttuurimatkailun kehittäminen sisällytetään maakunnallisiin elinkeinopoliittisiin ohjelmiin ja että kulttuurimatkailun rahoitus ja kehittämistoimet kytketään osaksi Etelä-Pohjanmaan luovan talouden ja elämystalouden kokonaisuutta. Näin varmistetaan, että kulttuuri nähdään paitsi hyvinvoinnin myös taloudellisen kasvun mahdollistajana.

3. Kulttuurimaisema ja infrastruktuuri:

Lappajärven kunta tunnistaa kulttuurimaiseman arvon osana alueen identiteettiä ja vetovoimaa. Lappajärven kunta kuitenkin korostaa, että kulttuurimaisema ei saa muodostua esteeksi kuntakehityksen kannalta kriittiselle infrastruktuuri- ja elinkeinorakentamiselle. Kunnan näkemyksen mukaan kulttuuriympäristön ja infrastruktuurin kehittämisen yhteensovittaminen on mahdollista tiedolla johtamisen ja vastuullisen suunnittelun keinoin. Tavoitteena tulee olla tasapaino, jossa kulttuuriarvot tunnistetaan ja vaalitaan, mutta samalla mahdollistetaan uutta rakentamista ja palveluiden kehittämistä.

4. Kulttuurin saavutettavuus ja osallisuus:

Lappajärven kunta tukee vahvasti strategian linjausta, jonka mukaan kulttuuri kuuluu kaikille. Maaseutumaisessa kunnassa kulttuuripalveluiden saavutettavuus edellyttää monipuolista yhteistyötä ja eri verkostojen hyödyntämistä. On erittäin myönteistä, että strategia edistää kulttuurihyvinvointia, saavutettavuutta ja osallisuutta osana kuntien ja hyvinvointialueen yhteistä työtä. Erityisen tärkeää on, että siinä huomioidaan myös ne väestöryhmät, joilla on heikkomat mahdollisuudet osallistua kulttuuritoimintaan. Kulttuuri vahvistaa yksilön ja yhteisön hyvinvointia monin tavoin: se lisää osallisuuden tunnetta, tukee mielenterveyttä ja luo yhteyksiä ihmisten välille. Mahdollisuus kokea ja tehdä kulttuuria antaa tilaa ilolle, luovuudelle ja merkityksellisille kohtaamisille – asioille, jotka ovat keskeisiä jokaisen hyvinvoinnille.

5. Ajankohtaiset yhteiskunnalliset ilmiöt:

Nyky-yhteiskunnassa yhteisöllisyyden väheneminen ja yksinäisyyden lisääntyminen korostavat kulttuurin merkitystä hyvinvoinnin ja osallisuuden tukena. Lappajärvi pitää tärkeänä, että kulttuurihyvinvointi ja osallistavat toimintamallit huomioidaan sekä kunnissa että hyvinvointialueen palvelurakenteessa.

Lappajärven kunta kannattaa Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategian tavoitteita ja näkee ne linjassa oman kuntastrategiansa ja alueellisen

elinvoimatyön kanssa.

Tiivistetysti Lappajärvi korostaa lausunnossaan:

UNESCO Global Geoparkin ja kulttuuriperintötoiminnan pysyvää asemaa rahoitusmekanismeissa, kulttuurimatkailun ja elämystalouden vahvistamista osana maakunnan elinkeinopolitiikkaa, kulttuurimaiseman ja infrastruktuurin yhteensovittamista kestävän kehityksen periaattein mahdollistaen kunnan elinvoiman kannalta kriittisen infra- ja elinkeinorakentamisen sekä kulttuurihyvinvoinnin ja osallisuuden edistämistä osana Etelä-Pohjanmaan hyvinvointistrategiaa. Lappajärven kunta on valmis osallistumaan strategian toteuttamiseen yhdessä Etelä-Pohjanmaan liiton, Kraatterijärvi Geoparkin ja muiden alueellisten toimijoiden kanssa.”

Päätös

Lisätietoja antaa

Kunnanjohtaja Sami Alasara, puh. 044 3699 611 tai s-posti [sami.alasara\(at\)lappajarvi.fi](mailto:sami.alasara(at)lappajarvi.fi)